ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2022/467 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 23ης Μαρτίου 2022

για έκτακτη ενίσχυση προσαρμογής στους παραγωγούς των γεωργικών τομέων

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 219 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 228,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου ([2]), και ιδίως το άρθρο 106 παράγραφος 5,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 έχει αντίκτυπο στους γεωργούς της Ένωσης.

(2) Το πρωταρχικό μέλημα στο εμπόριο μεταξύ της Ουκρανίας και της Ένωσης είναι η διαθεσιμότητα των μεταφορών. Οι ουκρανικοί αερολιμένες ήταν οι πρώτοι που επλήγησαν από τη ρωσική επίθεση και όλες οι εμπορικές ναυτιλιακές δραστηριότητες στα λιμάνια της Ουκρανίας έχουν ανασταλεί.

(3) Η κρίση είναι πιθανό να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην προσφορά σιτηρών παγκοσμίως και να προκαλέσει περαιτέρω αύξηση των τιμών η οποία θα προστεθεί στις ήδη διογκούμενες τιμές της ενέργειας και των λιπασμάτων και θα πλήξει τους γεωργούς της Ένωσης.

(4) Μια δεύτερη πηγή ανησυχίας αποτελεί η αδυναμία των προϊόντων της Ένωσης να συνεχίσουν να διοχετεύονται στην Ουκρανία, και δυνητικά επίσης στη Ρωσία και τη Λευκορωσία, για λόγους υλικοτεχνικής υποστήριξης καθώς και για οικονομικούς λόγους, γεγονός που προκαλεί διαταραχές του εμπορίου σε ορισμένους τομείς, οι οποίες θα μπορούσαν με τη σειρά τους να προκαλέσουν ανισορροπίες στην εσωτερική αγορά. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να επηρεάσει κυρίως τους τομείς των οίνων και των οινοπνευματωδών ποτών, των μεταποιημένων τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων των μεταποιημένων φρούτων και λαχανικών), των παρασκευασμάτων για βρέφη και των τροφών για ζώα συντροφιάς στην περίπτωση της Ρωσίας, των οπωροκηπευτικών στην περίπτωση της Λευκορωσίας, και των ζωικών προϊόντων στην περίπτωση της Ουκρανίας.

(5) Ως εκ τούτου, υπάρχει σοβαρή απειλή διατάραξης της αγοράς λόγω των σημαντικών αυξήσεων του κόστους και των διαταραχών του εμπορίου, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ανάληψη αποτελεσματικής και αποδοτικής δράσης.

(6) Τα μέτρα παρέμβασης στην αγορά βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 με τη μορφή δημόσιας παρέμβασης, ενισχύσεων για ιδιωτική αποθεματοποίηση ή αποσύρσεων από την αγορά μπορεί να είναι αποτελεσματικά για την αποκατάσταση σε κάποιο βαθμό της ισορροπίας της αγοράς με την προσωρινή ή μόνιμη απόσυρση προϊόντων από την αγορά, αλλά δεν μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της απειλής διατάραξης της αγοράς που προκαλείται από τις αυξήσεις του κόστους. Η αγορά πρέπει βέβαια να προσαρμοστεί σταδιακά στις νέες συνθήκες, όμως χρειάζεται να παρασχεθεί στήριξη στους παραγωγούς σε τομείς όπου το κόστος των εισροών αυξάνεται σε μη βιώσιμα επίπεδα και όπου τα προϊόντα δεν μπορούν να βρουν την κανονική τους διέξοδο στην αγορά.

(7) Για την αποδοτική και αποτελεσματική αντίδραση στην απειλή διατάραξης της αγοράς, είναι σημαντικό να καταστούν διαθέσιμες ενισχύσεις στους παραγωγούς των γεωργικών τομέων της Ένωσης που πλήττονται από αυτή τη διατάραξη της αγοράς. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιλέξουν έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω τομείς, ή μέρος αυτών, προκειμένου να παράσχουν στήριξη στους παραγωγούς που πλήττονται περισσότερο από τη διατάραξη της αγοράς.

([1]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671.
([2]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 549.

(8) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να παρασχεθεί στα κράτη μέλη χρηματοδοτική επιχορήγηση για τη στήριξη των παραγωγών που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες προάγουν την επισιτιστική ασφάλεια ή αντιμετωπίζουν ανισορροπίες της αγοράς, ώστε να καταστεί δυνατή η αναγκαία προσαρμογή. Το ποσό που διατίθεται σε κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να καθοριστεί λαμβανομένου υπόψη του αντίστοιχου βάρους κάθε κράτους μέλους στον γεωργικό τομέα της Ένωσης, με βάση τα καθαρά ανώτατα όρια για τις άμεσες ενισχύσεις που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]).

(9) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να σχεδιάσουν μέτρα που συμβάλλουν στην επισιτιστική ασφάλεια ή αντιμετωπίζουν ανισορροπίες της αγοράς. Οι γεωργοί θα πρέπει να είναι επιλέξιμοι για στήριξη στο πλαίσιο των μέτρων αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι ασκούν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες που επιδιώκουν αυτούς τους στόχους: κυκλική οικονομία, διαχείριση θρεπτικών στοιχείων, αποδοτική χρήση των πόρων και μέθοδοι παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον και το κλίμα.

(10) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κατανέμουν την ενίσχυση μέσω των πλέον αποτελεσματικών διαύλων βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη την έκταση της διατάραξης της αγοράς στους διάφορους τομείς, μεριμνώντας παράλληλα ώστε οι γεωργοί να είναι οι τελικοί δικαιούχοι της ενίσχυσης και αποφεύγοντας κάθε στρέβλωση της αγοράς και του ανταγωνισμού.

(11) Δεδομένου ότι το ποσό που διατίθεται σε κάθε κράτος μέλος αναμένεται να αντισταθμίσει μόνο ένα μέρος της πραγματικής ζημίας που υπέστησαν οι παραγωγοί στους διάφορους τομείς της γεωργίας, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να παράσχουν πρόσθετη εθνική στήριξη στους παραγωγούς αυτούς, υπό τους ίδιους όρους αντικειμενικότητας, μη διάκρισης και μη στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Δεδομένου του μεγέθους της τρέχουσας κρίσης, αυτή η πρόσθετη εθνική στήριξη μπορεί κατ' εξαίρεση να ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο διπλάσιο των αντίστοιχων ποσών που ορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

(12) Προκειμένου να παρασχεθεί στα κράτη μέλη η ευελιξία να διανέμουν την ενίσχυση όπως απαιτούν οι περιστάσεις για την αντιμετώπιση της διατάραξης της αγοράς, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη η σώρευση της ενίσχυσης με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

(13) Οι ενισχύσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χορηγούνται ως μέτρο στήριξης των γεωργικών αγορών σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, μετά τη μεταφορά κονδυλίων από το αποθεματικό για κρίσεις στον γεωργικό τομέα που προβλέπεται στο άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού.

(14) Δεδομένου ότι η ενίσχυση που παρέχει η Ένωση καθορίζεται σε ευρώ, είναι αναγκαίο, για την εξασφάλιση ενιαίας και ταυτόχρονης εφαρμογής, να καθοριστεί ημερομηνία για τη μετατροπή του ποσού που χορηγείται στα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως εθνικό τους νόμισμα. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να προσδιοριστεί η γενεσιουργός αιτία της συναλλαγματικής ισοτιμίας σύμφωνα με το άρθρο 106 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013. Βάσει της αρχής που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο παράγραφος 2 στοιχείο β) και των κριτηρίων που ορίζονται στο εν λόγω άρθρο παράγραφος 5 στοιχείο γ), η γενεσιουργός αιτία θα πρέπει να είναι η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

(15) Για δημοσιονομικούς λόγους, η Ένωση θα πρέπει να χρηματοδοτεί τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα κράτη μέλη μόνον εφόσον οι δαπάνες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας επιλεξιμότητας.

(16) Για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια, η παρακολούθηση και η ορθή διαχείριση των ποσών που διατίθενται σε αυτά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με τα συγκεκριμένα μέτρα που πρόκειται να λάβουν, τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για την κατάρτιση των μέτρων, το σκεπτικό για τη διανομή της ενίσχυσης στους διάφορους τομείς, τα μέτρα που λαμβάνουν για να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές, τον επιδιωκόμενο αντίκτυπο των μέτρων και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για τον έλεγχο της επίτευξής του.

(17) Οι δυσκολίες πρόσβασης σε εισροές και τα προβλήματα υλικοτεχνικής υποστήριξης που προκύπτουν από την απότομη διακοπή των εμπορικών μεταφορών συνιστούν άμεση διατάραξη της αγοράς και, κατά συνέπεια, απαιτείται άμεση δράση για την αποτελεσματική και αποδοτική αντιμετώπιση της κατάστασης.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 608).

(18) Για να εξασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί θα λάβουν ενίσχυση το ταχύτερο δυνατόν, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τον παρόντα κανονισμό χωρίς καθυστέρηση. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Θα πρέπει να εφαρμόζεται υπό τον όρο ότι η μεταφορά 350 000 000 EUR από το αποθεματικό στις γραμμές του προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση του αναγκαίου μέτρου θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4])· από την ημερομηνία δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ανακοίνωσης της Επιτροπής στην οποία αναφέρεται ότι η μεταφορά έχει πραγματοποιηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Ενωσιακή ενίσχυση συνολικού ύψους 500 000 000 EUR καθίσταται διαθέσιμη στα κράτη μέλη για τη χορήγηση έκτακτης ενίσχυσης προσαρμογής στους παραγωγούς των τομέων που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, υπό τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

2. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα ποσά που έχουν στη διάθεσή τους, όπως ορίζεται στο παράρτημα, για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 σε τομείς που πλήττονται από διατάραξη της αγοράς λόγω αυξημένου κόστους εισροών ή εμπορικών περιορισμών. Τα μέτρα λαμβάνονται βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη την έκταση της διατάραξης της αγοράς στους διάφορους τομείς, υπό τον όρο ότι οι προκύπτουσες πληρωμές δεν προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

3. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη συμβάλλουν στην επισιτιστική ασφάλεια ή στην αντιμετώπιση ανισορροπιών της αγοράς και στηρίζουν τους γεωργούς που ασκούν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες που επιδιώκουν αυτούς τους στόχους:

α) κυκλική οικονομία·

β) διαχείριση θρεπτικών στοιχείων·

γ) αποδοτική χρήση των πόρων·

δ) μέθοδοι παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον και το κλίμα.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν οι γεωργοί δεν είναι οι άμεσοι δικαιούχοι των πληρωμών της Ένωσης, το οικονομικό όφελος της ενωσιακής ενίσχυσης μετακυλίεται σε αυτούς εξ ολοκλήρου.

5. Οι δαπάνες των κρατών μελών σε σχέση με τις πληρωμές για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 είναι επιλέξιμες για ενωσιακή ενίσχυση μόνον εάν οι εν λόγω πληρωμές έχουν πραγματοποιηθεί έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2022.

6. Για τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως εθνικό τους νόμισμα, η γενεσιουργός αιτία της συναλλαγματικής ισοτιμίας που αναφέρεται στο άρθρο 106 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 όσον αφορά τα ποσά που καθορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού είναι η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

7. Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι δυνατόν να σωρευτούν με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν πρόσθετη εθνική ενίσχυση για τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 1, με ανώτατο όριο το 200 % του αντίστοιχου ποσού που καθορίζεται για κάθε κράτος μέλος στο παράρτημα, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων, υπό τον όρο ότι οι προκύπτουσες πληρωμές δεν προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν την πρόσθετη στήριξη το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2022.

Άρθρο 3

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ακόλουθα:

α) χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2022:

1) περιγραφή των μέτρων που πρόκειται να λάβουν·

2) τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για τον προσδιορισμό των μεθόδων χορήγησης της ενίσχυσης και το σκεπτικό για τη διανομή της ενίσχυσης στους διάφορους τομείς·

3) τον επιδιωκόμενο αντίκτυπο των μέτρων στην επισιτιστική ασφάλεια και τη σταθεροποίηση της αγοράς·

4) τις ενέργειες που ανέλαβαν για τον έλεγχο της επίτευξης του επιδιωκόμενου αντίκτυπου·

5) τις ενέργειες που ανέλαβαν για την αποτροπή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού·

6) το ύψος της πρόσθετης στήριξης που χορήγησαν σύμφωνα με το άρθρο 2·

β) το αργότερο έως την 15η Μαΐου 2023, τα συνολικά ποσά που καταβλήθηκαν ανά μέτρο (κατά περίπτωση, κατανεμημένα ανά ενωσιακή ενίσχυση και ανά πρόσθετη εθνική ενίσχυση), καθώς και τον αριθμό και το είδος των δικαιούχων και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του μέτρου.

Άρθρο 4

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται υπό τον όρο ότι η μεταφορά 350 000 000 EUR από το αποθεματικό στη γραμμή του προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση του έκτακτου μέτρου θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046. Εφαρμόζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ανακοίνωσης της Επιτροπής στην οποία αναφέρεται ότι η μεταφορά έχει πραγματοποιηθεί.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2022.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ποσά που διατίθενται στα κράτη μέλη όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2

Κράτος μέλος	EUR
Βέλγιο	6 268 410
Βουλγαρία	10 611 143
Τσεχία	11 249 937
Δανία	10 389 359
Γερμανία	60 059 869
Εσθονία	2 571 111
Ιρλανδία	15 754 693
Ελλάδα	26 298 105
Ισπανία	64 490 253
Γαλλία	89 330 157
Κροατία	5 354 710
Ιταλία	48 116 688
Κύπρος	632 153
Λετονία	4 235 161
Λιθουανία	7 682 787
Λουξεμβούργο	443 570
Ουγγαρία	16 939 316
Μάλτα	69 059
Κάτω Χώρες	8 097 139
Αυστρία	8 998 887
Πολωνία	44 844 365
Πορτογαλία	9 105 131
Ρουμανία	25 490 649
Σλοβενία	1 746 390
Σλοβακία	5 239 169
Φινλανδία	6 872 674
Σουηδία	9 109 115